

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: . . . . . I kor. . . . .
 Egy óra. . . . . I kor. . . . . 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 . . . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felelős szerkesztő:
SIPOS BÉLA.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utóza 47. és 49. szám.

Ki a reakcionáriusokkal!

Debreczen, július 10.

Egy darab sötét, dohos középkor elevenedett meg a képviselőház szombati ülésén, a mikor dr. Haász Lajos ugrai képviselő interpellációt intézett gróf Apponyi Albert kultuszminiszterhez azért a beszédért, a melyet Barkóczy báró miniszteri osztálytanácsos tált fel az országos középiskolai tanár egyesület közgyűlésén. Az interpelláció férfias és világos, az azt megelőző beszéd liberális, becsületes magyar beszéd volt. Tiltakozott az ellen, hogy a „kereszténység” ürügye alatt bevigyék a magyar középiskolákba a fekete reakció lovagjainak szellemét, a klerikalizmust, s rákényszerítsék a protestánsra, zsidóra az ugynevezett valláserkölcsei alap révén az elfogultságot, a bigotságot, és azt a jezsuita tantervet, a melynek a kultuszminisztériumban nem egy lovagja van.

Annak a parlamenti tagnak, a ki nem csatlósza a reakciónak, tapsolni kellett volna ennek a beszédnek. De a liberális ujongás helyett lelket fa-

gyasztó, undorító dolog történt a magyar képviselőházban. Le zsidózták, le akarták hurrogni a világosság szónokát, s az Ugron, Polónyi, Lähne, Szilassy és halljátok emberek, óh halljátok, a Pozsgay (!!) féle szövetkezet tüntetve ordított a reakció — a sötétség, a lelkek elnyomása mellett.

Nem vádolhat bennünket senki azzal, hogy a függetlenségi és 48-as párt küzdelmeiből nem vettük ki a magunk részét. Ott harcoltunk a nehéz és sötét időkben a párt mellett a magyar nemzet függetlenségéért. Ez azonban nem gátol meg bennünket abban hogy most, a mikor függetlenségi párt tagjai sorából támadnak a lelkiismereti szabadságra, mikor ebben a táborban meg'ebben a reakció fekete köpönyege, ne tiltakozzunk a sötétség ellen, s ne kiáltunk oda a pártnak:

Ki a reakcionáriusokkal! Verje ki a kebeléből a párt az Ugron-féle hadat. Verje ki a mig nem késő, amíg a szabad gondolat, az intellektus, a modern társadalmi filozófia emez el-lenségei tort nem ülnek a független-

ségi párt liberálizmusának széttepelt lobogója felett.

A koalíció arra kötelezi a pártokat, hogy a közös cél eléréséig, az alkotmány megerősítésének idejéig maradjanak együtt.

De a koalíció nem kötelezi a függetlenségi pártot arra, hogy az interregnum ideje alatt, azért, mert a függetlenségi elvek hirdetésével könnyebb volt mandátumot kapni, megtűrjön a maga kebelében olyan elemeket, akik szívvel-lelkekkel reakcionáriusok és akik csak a néppárt soraiban foglalhatnak helyet. Addig, a mig a szabad gondolat a világosság megnyilatkozását vad ellenszenvvel fogadja bárki is a függetlenségi pártban, ez a párt nem él, nem munkálkodik Kossuth Lajos szellemében és ez a párt nem az, amelyet Irányi Dániel, ez a nagyszívű ember megeremtett.

Mit várjak én a protestáns, mit várjanak az én zsidó felebarátaim ezután attól a párttól, a melyben így dühöng a reakció. A legszomorubb perspektiva áll előttünk, ha Ugron Gábor leintés nélkül meri a szemébe

Levelek.

Irtá: **Zalay Masa.**

május 15.

Nusó, te kíváncsi vagy az új benyomásaimra, életemre, érzéseimre, álmaimra, kis költőnőm, csak nem akard talán adatokul felhasználni?

Ej Nusó, mindenki azt kérdi, megszoktam-e? és a feleletem egy boldog mosolygás. Engem perzselt az alföldi nap, engem fojtogatott az alföldi portenger, irtóztam a sártól, az egyhangu mezőktől, gondold el, a Balaton poétikus vidékéről egyszerre átvándorolni abba a pusztaságba, hidd meg, ha nem lettek volna kedves emberek, — a sirásom el nem némult volna nappal se! Mert éjszakánként sirtam eleget, hogy oda vagyok láthatatlan bilincsekkel láncolva és nincs kilátás a szabadulásra.

Az az igen, de az a mód nem valami kecsegtető, te értesz immáron, a szőke doktor szándéka nem titok előtted. Azóta, hogy szívemnek ez az elégedetlen lakója kiköltözött, sötét vágyak és átkok hátrahagyásával, — kezdtem kipiheenni a féltékenységi scénák izgalmait és erős fogadást tettem, hogy egyelőre száműzők mindenrendű és rangú oltárképet.

Ez az önfegyelem meghozta az étvágyamat, nyugalmasan szép gyermekkori álmaimat, hűtlenül félredobtam a verseskönyveket, ignoráltam a holdvilágot, pedig micsoda hangulattal teljes éjszakák világítottak be az ablakon! szinte hallottam a palettám bus sóhajátását, csodás szinkvartok kápráztatták a szemem és én nem hagytam oda a habos párnákat, nem válogattam lázas, lelkesülő ambícióval a festékek között, — hanem beletemetkeztem a csipkék fodraiba és a legprózaibb egykedvűséggel vártam arra az ismerős, gyöngéd simogatásra, mellyel hajdan az édesanyánk keze, ma pedig a pusztaság emlékezés altat el.

Nem tudom, a szívem unta-e meg, hogy csak dobogjon és mit se érezzen? avagy én voltam a vigyázatlan? de egy napon újra besurrant egy oltárkép és ahogy rátekintek, tudom, hogy ez nem hamis bálvány.

Lásd Nusó, ma már nem ismeretlen a vágy, ami akkorában még öntudatlanul messzehajtott az alföld rónáitól, érted-e Nusó? — nekem ide kellett jönni, mert delej vonzott! Valahol, az ország másik felén megszületett egy férfi, akiről én mit se tudtam idáig, de azért született, hogy összepillantson velem, nem is tu-

dom róla, hogy hívják? mi az állása? magyar-e? naponta látom és ez betölti az egész lelkem kíváncsiságát. Néha még mielőtt látnám, olyan különösen érzem a suggestió hatását, elakad a szavam, a lélegzetem, a vérkeringés mintha megállna bennem, fordulok jobbra, balra önkéntelenül, — és egyszerre összekapcsolódik a szemünk! Csodálatos, — éreztlé már valaha efélett Nusó? küzdél ellene? meg se próbálnám, ugysis sikertelen! — Megyek az utcán és hirtelen kigyulladt az arcom, mi az az ismeretlen valami, ami ilyenkor idegessé, nyugtalanná tesz? és lecsillapulok, amint odatéved tekintetem az övébe. Mintha bársonyos ujjak simogatnának, az ajkam reszket a szavaktól, melyeket elfojtok rajt' és a pillantásom, mint üldözött vad repdes el róla. hogy újra hiven visszatérjen,

Egy médiumot is kimerítene ez a mindennapos „játék”, engem is megvisel, de szomjazom utána, ha megvonatnék tőlem, jobban szenvednék, mint egy alkoholista a szesz letiltása miatt.

Azt kérde, milyen ő? neved ki, de én alig emlékezem egyébre a szemem kívül. Talán szőke, lehet azonban, hogy már őszes, az alakja magas, azért látom meg már messziről, a legsűrűbb tömegen

Ki akar jó kávét?

Az ne feledje, hogy a legkiválóbb kávé-fajok **elköltség miatt**

leszállított árban

Üzlethelyiség kiadó. Berendezés eladó.

Hermann József

kávékülönlegességi üzletében Piacz u. 75. Ipa-bankkal szemben kaphatók.

vágni egy függetlenségi képviselőnek, hogy amikor a lelkiismereti szabadságot védelmezi, a mikor a klerikalizmus undorító, sötét madara ellen védekezik, akkor a pártfegyelem ellen vét. Ilyen dolgokat, ilyen lelki aberrációt nem szoktunk meg attól a párttól, amely a polgári házasságot diadalra juttatta, amelynek élén a köz- és lelkiismereti szabadság olyan harcosai állanak, mint *Kossuth Ferenc*, *Thaly Kálmán*, *Justh Gyula*.

Meg kell a párt vezetőségének az ország közvéleményét nyugtatni. Ki kell tessékelní a pártból a fekete sereget oda, ahol méltó helye van, a néppártba, különben a függetlenségi párt elveszti azt a presztízt, amelyet győnyörű programja, vezéreinek nemes liberalizmusa révén olyan felemelő hatással birtokol a magyar közélet discsőségére.

Sipos Béla.

Sirnak az oláhok.

A felirati vita.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest július 9.

Ha a képviselők érdeklődése volna a mértéke annak, meddig tart még a felirati vita, akkor ma már bátran befejezhetnék volna. Ötven álmós, kedvetlen és unott arcu gentlemannel nem jár több a folyosókon és a teremben, ahol pedig ma igen érdekes egyéniség mutatkozott be, a román vezér, *Brediceanu Koriolán*. Veszedelemesen okos beszédet mondott, amely-

át, ha közeledik; hallottam a hangját is egyszer, két férfival ment és csak érhető hogy ekkor nem akartam amaz idegenek előtt feltűnést kelteni ami néma, ölelkező pillantásainkkal? Nem akartam! gyöngye elhatározás! Nusó! egész önharc, viaskodás dacára lehetetlen volt kikerülnöm szemektől, melyek fölött csaknem állandóan redős a homloka.

Van eset, hogy a legképtelenebb időközökben megyek sétálni. — utcákba, ahol még nem jártam, — de az eszem szüntelen azon tündöklik, — vajjon tudja-e? érzi-e, hogy itt vagyok? megtalálja-e? — és csaknem felkiáltok az örömteljes meglepetéstől, mert ő jön elém. Honnan. a föld alól? — és halványan mosolygunk egymásra, mialatt félek a lehetőségétől annak, hogy megszólít, akkor pedig — tudvalevőleg széteszlanak a látomások és én is meg lennék alázva és elmúlnék az ő számára mindörökre.

Egyszerre, még a legelején — ép n előle mentem be a templomba, mintegy menekülve, holott nem is üldözött, így hát talán önmagam elől menekültem? — és nagy esztelenül kirohantam a mellékajton, pedig nem is láttam őt sehol. Akkor még sejtelve sem lehetett arról, hogy megzavarta egy szerelemtagadó, hiu leány lelkének harmoniáját.

Nusó, ha összeismerkedünk egykor vele, nem fogunk egy betűt sem beszélni! egy betűt se! minek? ...

nek a következményei mind tetszetősök, csak a kiindulási alapja hamis.

Az ülésel párhuzamosan a pénzügyi bizottság is tanácskozott és a kereskedelmi tárca részletes költségvetését tárgyalta.

Tudósításunk itt következik:

Elnök: *Justh Gyula*.

Elnök: bejelenti, hogy *Cziegler Kálmán* mandátumáról lemondott.

Farkasházy Zsigmond: jelentést tesz a zárszámadásokról.

A nemzetiségi vita.

Bradicsán Koriolán: A nemzetiségek nevében beszél. A nép jogát védelmezi, a magyarok érdekét szem előtt tartja.

Markos Gyula: Ne szóval de cselekedettel!

Bradicsán Koriolán: Küzd a közhatalóságok visszaélései ellen. Rámutat, hogy Magyarországon nincs összhang a népek között. Jogot formál ahhoz, hogy ők is olyan urak legyenek e hazában, mint a magyarok. Vádolja az ügyészeket, hogy ellenük törvénytelenül járnak el. *Gunyolja Bánffy bárót* egy hírlapi cikke miatt és mivel ők ezt bírálathoz vették, ezért egy társát 8 havi börtönre ítélték izgatás címén.

Felkiáltások: Jól tették! Megérdemelte!

Bradicsán K.: Jogegyenlőséget kér a nemzetiségek nevében. Kegyelemből nem fogad el semmit, mert ők urak akarnak lenni e hazában. Román bíróságot kíván felállítani.

Elnök: A szónokot rendreutasítja.

Bradicsán: Azt mondja, mindenkinek van joga pártot alakítani. *Bánffy* is alakított az igaz, hogy egyedüli ő.

Elnök: szónokot felszólítja, hogy ne tartson szüneteket. Derűtlenség.

Bradicsán: Ujból teljes jogot kér a nemzetiségeknek.

Hangoztatja, hogy ő éppen olyan képviselő mint más.

II.

augusztus 15.

Nusó, most jöttünk haza kicsi otthonunkba, az én bűvös szemű párommal. Bejártuk a félországot, de sehol nem éreztem olyan intenzíven a boldogságot, mint itt ahol a lelkünk egymásra talált. És hiszed-e, alig beszélünk az ajkunkkal! különben se lehetne hangos szóval kifejezni azokat a gondolatokat, érzéseket, amelyekről a szemünk olyan áradozva mesél.

Vigyázz rá Nusó, ha egyszer a te szép fekete szemed is rabja lesz egy férfiszempárnak, ha egyszer megmozdul a szíved egy forró tekintet alatt, ne állszenteskedj, ne fordítsd félre a fejedet, nézz vissza reá az ismerős mosolyával, mert azok a házasságok köttetnek az égben, amelyek megelözik a lélek vonzalma.

Nem tudom folytatni, itt áll az uram és néz engem, ha látnád, hogyan pirul át lassan-lassan az arcom, a kezem is erőtlenné válik a toltartásra, gondolataim meg éppen zürzavarosak, — le kell zárnom a szemem, aztán kinyujtom kezemet a keze után, — hogy elkövetkezzék a csók, ami még mindig olyan vágygálgateli, milyen a legelső volt.

Isten veled Nusó, találg hasonló boldogságra, szívből kívánom!

Felkiáltások: Dehogy is olyan! *Bradicsán*: Jogaik elismerését kérve végzi szavait

Nagy György: A legrajongóbb hazaszeretettől áthatva kezdi első beszédét e Házban. *Kossuth* és *Apponyi* hű harcosa óhajt lenni. A nemzetiségek kirohanásait helyteleníti. Nem tartja férfias dolognak, hogy folyton siránkoznak. Ők nem is tudják, miért beszélnek.

Nagy György: Tagadja, hogy a nemzetiségek testvéri szeretettel közeledtek felénk. Csak azért jöttek közénk, hogy a magyar javakban részesüljenek. Az ő politikájuk a sötétség a bűn. Mért nem akarják a magyar nyelvet, mert ezzel világgosságot hoznának népükre.

Felkiáltások: Ugy van. Lelketlen agitátorok!

Nagy György: Csak egységes osztatlan magyar nemzetet ismer. A feliratot jelen formájában nem fogadja örömmel, mert nem jut benne kifejezésre a magyar önértzet. Az alkotmány szellemének kellene benne megszólalni nem a lojalitásnak. Követeli a *Fejérváry* kormány vád alá helyezését.

Felkiáltások: De hiszen a király őt szereti.

Nagy György: A felirat hibái fájdalommal tölti el a nemzetet. Végül a feliratot elfogadja.

10 perc szünet.

Vajda Sándor: Válaszol *Nagy György* korholásaira. Fájjalja, hogy a nemzetiségeket nem fogadják el pártnak. Jogot formál a szervezkedésre, még anarkista alapon is. Utal arra, hogy az ő programjukat egész világ ismeri.

Felkiáltások: Ohó! Nagyzolás!

Vajda: A miniszterelnök, sajnos, nem ismeri az ő programjukat, de még az irodalmukat se.

Felkiáltások: Nincs is irodalmuk.

Vajda: Utal arra, hogy nem az ő papjaik izgatnak, hanem a mai kormányrendszer. Harcuk nem a magyarság, hanem a kormány ellen folyik. A román iskolák felállítását kívánja, mert a magyar nyelvet nem használhatják a napi életben. Az új kormány azon a nyomdokon halad, mint a régi. Idézeteket olvas *Széchenyiből*.

Markos: Azt mondja meg, mért verte meg *Szt. Pál* az oláhokat? (*Zajos derűtlenség.*)

Vajda: Ábrándnak tartja az egységes magyar nemzetet. A dinasztia ural minden jogot.

Felkiáltások: Uristen, nem dinasztia,

Vajda Sándor: Azt vitatja, hogy *Wekerle* miniszterelnök sem magyar származású, mégis jó magyar. (is két nyelvű.

Felkiáltások: De nem kétszínű.

Vajda: Sovinizmussal vádolja a magyarokat. A békét kívánja. Belátja, hogy nekik szükségük van a békés egyetértésre. Példákat hoz fel, hogy a magyar nemzetben nincs meg a faj egybeolvasztó képesség. Még Budapest sincs megmagyarosítva, tehát ne kívánják, hogy Brassó, Fogarasmegye az legyen. Azt mondja, hogy van olyan irodalma, mint a magyarnak.

Felkiáltások: Nem igaz! Elnök ur, utasítsa rendre a szónokot. Becsmérli a magyarokat.

Az ülés végéről távirati rovatunkban számolunk be.

A Lakatos-ügy a tanács előtt.

Nincs döntés.

— Saját tudósítónktól. —

Debrecen, július 9.

Lakatos Lászlót, az ipártestületi betegsegélyző pénztár számvevőjét, a mint az ismeretes, az I. foku iparhatóság felfüggesztette állásától, mert Lakatos László, a sztrájk mozgalmak egyik kipróbált vezére, minden ok és rendszernélküli munkásmozgalom kezdeményezője volt.

Hivatali állásával össze nem férő ténykedésén kívül felebbvalóinak utasítását nem teljesítette, s azokkal állandóan harcban állott.

Az I. foku iparhatóság eme határozatát Lakatos László megfelebbezte a városi tanácshoz. A tanács ma délelőtt Kovács József polgármester elnöklésével tartott ülésén tárgyalta az ügyet, melynek előadója Bészler Károly tanácsnok volt.

Lakatos felebbezésében először is azt vitatja, hogy az I. foku iparhatóság a betegsegélyző pénztár ügyibe nem folyhat bele, annak tisztviselőit felfüggeszteni nincs joga. A további részben tisztázni igyekszik az ellene felhozott vádak. A felebbezés nagy vitára adott alkalmat a tanácsban. A vita a körül forgott, hogy az illetékesség tényleg megállapítható-e, vagy nem.

A tanács végül abban állapodott meg, hogy megbizta Bészler Károlyt, hogy erre vonatkozólag a szerdai tanácsülésen tegyen javaslatot — és pedig az idevonatkozó törvénycikk alapján. Szerdán válik el tehát, hogy helybenhagyja-e a tanács az I. foku iparhatóság ítéletét, vagy megváltoztatja.

Hajdumegye közigazgatása.

Ülés a vármegyén.

— Saját tudósítónktól. —

Debrecen, július 9.

Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága amióta a rendes, alkotmányos utra tért, hétfőn tartotta második rendes ülését. Az ülés a szokott módon folyt le. Csupán annyiban különbözött az előző ülésektől, hogy azon már Galánffy János ügyész is részt vett. Az ülés lefolyásáról a következő tudósítás számol be:

Pontban 9 órakor nyitotta meg az ülést Wessprémy Zoltán főispán. Jelen voltak az ülésen: Kovács Gyula alispán-helyettes, Pákozdi Sándor tb. főjegyző, Dávidházy Sándor II-od aljegyző, Péntes Sándor árvaszéki elnök, dr. Ceglédi Mihály t. főügyész Faust Elek pénzügyigazgató, sánki Viktor tanfelügyelő, dr. Losoncy Álmós főorvos, Csapó István közgazdasági előadó, Csató Gyula, Kis Ferenc, Körnöczy Janos bizottsági tagok.

Wessprémy Zoltán főispán rövid szívélyes megnyitója és az alispáni jelentés után Latinovics Mihály tett jelentést az államépítészeti hivatal működéséről. — Utmunkálatok két helyen végeztettek az

elmúlt június hónapban. Debrecen—fehértemplomi országuton 7—9 kilométer hosszú uton hengerezés, a szoboszló és szováti uton pedig pótmunkálatok folytak.

A megye közegészségi viszonyai.

Ezután dr. Losoncy Álmós tett jelentést a megye közegészségi állapotáról. A júniusi egészségi állapotokat kedvezőtlennek mondja, mindazonáltal jobbnak találja, mint a májusit. Bár a születések száma jóval magasabb, mint a májusi, mégis a szaporodás egyáltalán nem kielégítő. A júniusi hónap folyamán fertőző betegségek, görcsös bántalmak grasszáltak. A ronesoló toroklob három városban, vörheny 4 községben, kanyaró 6 községben, hasi hagymáz 4 községben pusztított. Veszett eb 3 egyént mart meg, akiket felszállítottak a Pasteur-intézetbe. Született 512 gyermek, meghalt 399, tehát a megye népessége csak 102-vel emelkedett.

Az ügyész jelentése.

Majd Galánffy János kir. ügyész tett jelentést a kir. ügyészség forgalmáról: Mult évben 567 elítélt folyamodott kegyelemért. Ezek közül 316-nak a kérvényét tárgyalás nélkül és 60-nak tárgyalás után utasították el. Kegyelmezés százkilencven esetben történt. A szabadságbüntetést kegyelem útján elengedték teljesen 166, részben 9 elítélletnek, pénzbüntetésre változtatták át 10 esetben, pertörles történt 1 esetben s egyéb kegyelem gyakoroltatott szintén 1 esetben. Személy ellen elkövetett bűncselekmény következményeit elengedték 14, vagyon elleni bűncselekményéül 167 esetben, hatóság elleni erőszak miatt 1 és egyéb bűncselekmény után 8 esetben.

Az adóprás működése.

Fauszt Elek kir. pénzügyigazgató a júniusi adózások kedvezőbbnek tartja a múlt hónapinál. Befolyt egyes adóból 92667 korona 61 fillér, hadmentességi díjban 447 korona, bélyegjövdelemből 106752 korona 92 fill., jogilletékben 51158 korona 64 fill., dohányjövdelemből 175224 korona 59 fill., fogyasztási adóban 10553 korona 58 fillér.

Ezután még Csánki Viktor tanfelügyelő tett jelentést a községi iskolák évváró eredményéről. Több apró ügyek elintézése után egyéb tárgyak nem léteben a déli órákban zárta be az elnöklő főispán a közigazgatási bizottság ülését.

Letartóztatott kalandor nő.

A nevelőnő toloncuton.

— Saját tudósítónktól. —

Debrecen, július 9.

Ágai Regina néven a múlt esztendőben tünt fel Debrecenben egy veszedelmes kalandor nő. — Eperjesről érkezett ide és a Németh Mátyás féle szállodába bérelt lakást. — Itt pár napi tartózkodás után magához hívatta a szálloda tulajdonost és előadta neki, hogy börtöndjeit még nem kapta meg, pénze pedig a börtöndbe van bezárva. Arra kérte tehát Németh Mátyást, hogy adjon neki kölcsön 700 koronát.

A szélhámosnő fellépése olyan előkelő volt és oly határozottsággal adta

elő ügyét és penzzavarát, hogy Németh nem tudta megtagadni kérését. Ágai Regina, amint kézhez vette a pénzt, el akart illani, s már vasuti jegyét is megváltotta.

Németh Mátyás azonban neszét vette a szökésnek és letartóztatta a csaló hölgyet. A kalandornő a rendőrségen mindent beismert.

A lefolytatott vizsgálat után a debreceni törvényszék kilenc havi fogságra ítélte el.

Büntetését június hó 9-én töltötte le Kiszabadulása után nem távozott el Debrecenből, hanem itt maradt és tovább folytatta bűnös üzelmeit. Három helyen is vett ki lakást. Egy lakása Szentanna-utca 27, másik lakása Erzsébet-utca 75, sz. a., harmadik lakása pedig Miklós-utca 38. sz. a. volt.

E lakások bérbeadóinál elősködött és közben nagyobb csalásokat követett el. A rendőrség azonban megsokalta a napról napra érkező panaszokat és ismétleten letartóztatta a veszedelmes kalandor nőt.

A rendőrség egyidejűleg ki is tiltotta a város területéről és haza toloncoltatta Eperjesre.

Igy ért véget a szélhámos nevelőnő debreceni szereplése.

Hirek mindenfelől.

— Merénylet egy szerkesztőségben. Pécsről jelentik: Barta Lajos lapszerkesztő magánlaksértés, becsületsértés és életveszélyes fenyegetés miatt bünvádi eljárást indított Gallovich Jenő, a D. M. K. E. főtltkára ellen, aki őt a szerkesztőségben inzultálni akarta. Hir szerint a vallás és közoktatásügyi miniszter megindítja a vizsgálatot Gallovich János pécsi főrealiskolai igazgató ellen, a ki őcsesét, Gallovich Jenőt a szerkesztőre ráuszította.

— Apagyilkosság. Nyitráról táviratozzák: Vajk községben Vrabeč András parasztleány apját Vrabeč Pál földművest megölte. Vrabeč András Nyitrán besorozták és ezen való bujában ágyban fekvő atyját konyhakéssel össze-vissza szurkálta, majd baltával apja fejét behasította és csizmája sarkával bordáit törte be. A gyikost letartóztatták.

— Halálos gépkocsizás. Neunkirébenből táviratozzák: Bahn Ferenc automobil tulajdonos automobilja, amelyen a tulajdonoson kívül Wittman báró kerületi biztos, Rudolf dr. bíró és Freuler tisztviselő ült, nekiment egy határkőnek. A bentülők közül a tulajdonos és Freuler könnyű sérülést szenvedtek. A kerületi biztos súlyos agyvelővázokódást és a bíró osontörést szenvedett.

Debreceni iparosok veszkialtása.

Az ipártestület a belügyminiszterhez.

— Saját tudósítónktól. —

Debrecen, jul. 10.

A debreceni ipártestület tegnap felterjesztést intézett gróf Andrássy Gyula belügyminiszterhez Debrecen ipari szocialismusának és a munkásszervezeteknek a debreceni kisiparra

gyakorolt romboló hatásairól. A felterjesztés az utolsó évek munkásmozgalmainak hatása alatt íródott — és olyan széles mederben tárgyalja, a munkás és munkaadó közötti harcok eredményét, hogy azt teljesen csak hosszabb tanulmány keretében ismerethetnénk. Ezuttal nem is kommentáljuk a felterjesztést, hanem közöljük annak lényegét,

A felterjesztés azzal kezdődik, hogy a debreceni ipari munkások az utóbbi esztendőben szervezeteik révén olyan eredményeket vívtak ki, a minőt csak akartak. A maximumig javította majdnem minden munkáshoz tartozó szervezet a maga munkásainak munkabéréit — s a munkaadónak a munkás dolgába való beleszólás jogát a minimumra redukálta. Nagy sztrájkok zajlottak le Debrecenben, de ezek a sztrájkok soha sem végződtek a munkaadók győzelmével.

Ez ellen — a bérjavításra irányuló mozgalom ellen, természetesen soha sem lépett fel az ipartestület. A munkásszervezetek működése ellen sem volt kifogása. Azonban most, a mikor a munkásszervezetek túl lépik az alapszabályaik által meghatározott vonalakat, a mikor a szervezet erejét nem a munkásság anyagi boldogulására, hanem politikai célokra használják fel, a debreceni iparosok kénytelenek védelméért fordulni a belügyminiszterhez. A munkásszervezetek mostani politikai tendenciájú működése ugyanis olyan érzékeny anyagi károkat okoz a debreceni kisiparosoknak, a melyet tétlenül tovább nem nézhetnek.

Ma már ott áll a munkásszervezet, hogy egyetlen célja a politika és a retorzió. Lépjen csak be valamelyik iparoshoz egy szervezethez nem tartozó munkás, szóljon egy feddő szót a munkáshoz a munkaadó, vagy görbüljön meg egy haja szála valamelyik munkásagítatornak, kész a tömeg sztrájk.

Jelentéktelen apróságokért a munkásagítátorok egyetlen intésére megszűnik a munka minden műhelyben, s a szervezetek vonulnak tüntető gyűlésekre, a hol dühvel rontanak a munkaadóknak, és addig, a míg az agítátorok agyon nem beszélték magukat — egyetlen munkás sem távozhat. Hogy ezek a rögtönzött sztrájkok milyen romboló hatással vannak a kis iparra, e miatt mennyi kárt szenvednek a debreceni iparosok, azt hamarosan nem is lehet kiszámítani.

A felterjesztés megemlíti, hogy az ilyen népgyűléseken a rendőrhatalóság erőhiányában nagyon lagymatagul jár el — s az izgatásokat megakadályozni nem tudja.

A mai állapotok, mondja a felterjesztés teljes bizonyossággal rosszabbodni fognak. A munkaadók teljesen ki lesznek szolgáltatva a munkásoknak — ami a kisipar csődjére fog vezetni.

Ennek a fenyegető veszedelemnek a meggátlása végett arra kéri az ipartestület a belügyminisztert, hogy a városi hatóságokat utasítsa a rögtönzött sztrájkok megakadályozására. Irjon le a miniszter a rendőrhatalóságokhoz s leiratában a népgyűléseken történő izgatások szigorú megtorlását követelje. Végül figyelmeztesse a szakszervezeteket, hogy alapszabályaikat ne lépjék túl, ne politizáljanak. Ezt a figyelmeztetést azzal kéri nyomatékosan tenni az ipartestület, hogy az alapszabály be nem tartása esetén helyezze ki látásba gróf Andrássy a szakegyletek feloszlását.

A felterjesztés szövege természetesen szószerint nem ez. De ebből a

rövid vázlatból is kivehető, hogy Debrecen iparos világa stréber agitátorok miatt mennyit szenvedett — s komoly közbelépés hiánya esetén mennyit szenvedhet. Valóban nagy szükség van a belügyminiszter erélyes közbelépésére.

Színház.

Kabaret-körut. Kápolnay Irén, Szécsi Rózi, Pázmán Ferenc, Heidelberg Albert és Adorján László július 14-én, szombaton kezdik meg kabaret-körutjukat. Az első művészt Szolnokon lesz, ahonnan Debrecenbe és Szatmárra rándul a társaság.

Hangverseny a színházban. Szakács Andor, a debreceni színház rendezője tegnap beadványt intézett a városi tanácshoz. Beadványában két estére, július 14-re és 15-re a színház átengedését kéri. Ezen a két estén Szakács Andor egy jeles művész társasággal hangversenyt akar rendezni a debreceni színházban. A tiszta jövedelem felét felajánlja Szakács a mentő egyesületnek, felét pedig a vakok intézetének. Az első előadást szombat este leszállított helyárrakkal, a másodikat pedig vasárnap délután fél helyárrakkal rendezné Szakács Andor. A hangverseny programját Szakács be is terjesztette a városi tanácshoz, a városi tanács szerdán dönt a kérvény felett, s mert a színház átadásának nincs akadálya, Szakács kérelme teljesítve lesz.

Családi dráma Marosvásárhelyen.

A hadnagy és rendőrkapitány.

Lelőtt férj.

— Saját tudósítónk távirata. —

Marosvásárhely, július 9.

Marosvásárhelyet ma rémes családi dráma történt, amelyről tudósítónk a következőket táviratozza.

Fülöp Lajos 22. ezredbeli honvéd hadnagy tegnap este Oreskovits Jenő rendőralkapitány és neje társaságában a színházban volt. Az előadás után Oreskovits alkapitány rendőrségi inspekciós éjjeli szolgálatba ment és feleségét a hadnagy kísérte haza lakására. A gyanakvó férj időközben hazalátogatott, de lakásába csak hosszas zörgetés után az ablakon juthatott. A lakásban nejét gyanus helyzetben találta Fülöp hadnaggyal. A meglepett és megrettent hadnagyot Oreskovits szolgálati kardjával össze akarta kaszabolni, miközben a hadnagy állítólag önvédelemből szolgálati forgópisztolyával *Oreskovitsra lött, s a golyó tüdőn áthatolva a szivcsucsot is érintette.* Az első segélyt dr. Kozma Imre rendőrorvos nyújtotta a sebesültnek, ma reggel 8 órakor dr. Kozma rendőrorvos és dr. Grossmann Rezső honvédezdorvos újabb kötést alkalmaztak az alkapitányon, kit lakásán ápolnak, de életben maradásához alig van remény.

A tragikus végű alkapitány alig

két év óta nős ember, gyermekei nincsenek s neje kedvéért lépett ki a katonaságtól, odahagyva hadnagyi rangját. Ezelőtt három évvel választották meg a rendőrséghez alkapitánynak.

Fülöp Lajos haduagyot még az éjjel letartóztatták s egyelőre a honvédségi laktanyában marad fogva, honnan rövid időn belül a VI. honvédkerületi börtönbe szállítják. A vizsgálóbíróság a hadbíróssággal egyetértőleg megindították a vizsgálatot.

UJDONSÁGOK.

Szerkesztőségi telefon sz. 339.

Szerkesztőségi ó.: d. e. 8—12 d. u. 2 ó. éjjeli 2.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Piac-utca 47. sz. a

— **Személyi hírek.** Hermann Antal dr. egyetem tanár Debrecenben időzött. Illosvay Aladár Szatmármegye alispánja Debrecenben tartózkodott.

— **A helyi vasut városháza előtti megállója.** A debreceni helyi vasutnak a városháza előtt van egyik megállóhelye. A forgalom ott meglehetősen élénk, amennyiben a Kossuth-utcai közönség rendszeren itt szokott felszállani, a megállóhely közvetlen a városháza előtti diszfák mellett van. És itt olyan kis hely áll a közönség rendelkezésére, hogy a felszállás csak nagy nehézségek között történik. Miután a fel és leszállást a kocsit fele nem lehet irányítani, Végh Gyula rendőrtörök kapitány ma előterjesztést tett a tanácsnak a megállóhely rendezésének ügyében. A főkapitány azt javasolja, hogy a városháza előtti parkból vétessék el egy méter széles terület és ezt kapcsolják a megálló helyhez. A mindenképpen életre való indítványt a tanács — úgy hiszszük — elfogadja. A közönség érdeke legalább ezt kívánja.

— **A kiváncsi miniszter.** A vallás és közoktatásügyi miniszter tegnap leiratot intézett Debrecen városához. Leiratában arra kér felvilágosítást, hogy a zsidó egyháznak hány árnyalata van Debrecenben. A tanács az aktát Oláh Károly kultur szenátor kezére bizta, a ki bizonyára minden fejtörés nélkül meg fog felelni a kérdésre.

— **A sámsoni vasut megnyitása.** A hajdu-sámson debreceni motoros üzemű vasutat ha valami akadály közbe nem jön, július 20-ikán adják át a forgalomnak.

— **Ipartestületi hírek.** Tegnap délután az ipartestület békéltető bizottsága Vetési Béla iparhatósági biztos elnöklete alatt ülést tartott. Az ülésen a munkaadók és a segédek közt felmerült ellentéteket intézte el a bizottság. — **Szakosztályi ülés.** Az órák és ékszerész szakosztály ma délután az ipartestület kis tanácstermében ülést tart. Az ülésen a vasárnapi teljes munkaszünet tárgyában fognak határozni.

— **A debreceni honvédség és a magyar ipar.** A magyar ipar újabb a katonaságnál is kezd tért hódítani. A honvédelmi miniszter ugyanis leiratot intézett valamennyi honvéd ezredek parancsnokságához, melyekben

meghagyja, hogy a kantinekban csupán magyar gyárakban készült ipari cikket szabad árusítani. A miniszter leirata leérkezett a debreceni 2-ik honvédszázár és a 3-ik honvéd gyalogezred parancsnokságához is.

— **Szabadságon.** Hoffmann József központi vizsgáló bíró a mai napon kezdi meg 6 hétre terjedő szabadság idejét. Távollétében Szoboszlói Sándor helyettes vizsgálóbíró fogja helyettesíteni.

— **Számonkérőszék a megyén.** Veszprémy Zoltán főispán tegnap számonkérőszéket tartott Hajdumegye alispáni hivatalában. Az 1906. év első félévi ügyiratainak elintézését vizsgálta felül. — A főispán mindent rendben talált.

— **Kifosztott tyukól.** Varga Lajos csizmadia veres-utcai házában udvarán az éj folyamán tolvajok jártak. Feltörték a tyukólat és onnan 9 korona értékű tyukot loptak el. A rendőrség keresi a betörőket.

— **A kávéházak ellenőrzése.** A nyilvános mulatóhelyeket, a kávéházakat, vendéglőket eddig nem ellenőrizte senki, noha kívánatos lett volna hogy e helyek közegészségügyi szempontból felülvizsgáltassanak. Ezzel a helytelen rendszerrel most szakított Végh Gyula főkapitány, aki felhívást intézett a rendőrorvosokhoz, hogy a nyilvános helyeket rövidesen vizsgálják felül. A rendőrorvosok ellenőrzésüket már a közeli napokban megkezdik. Felül fogják vizsgálni a Bika, Hungária, Magyar Király kávéházakat, általában véve az összes nyilvános helyeket. Ha valahol közegészségellenes dolgokat tapasztalnak, arról azonnal jelentést tenni tartoznak. A közegészség ellen vétők pedig szigorú büntetésben fognak részesülni. Erre már nagyon régen szükség volt Debrecenben, mert különösen egyik-másik kisebb kávéház hallatlanul piszkos és egészségtelen.

— **Sárosmegeye Debrecenhez.** Sárosvármegye törvényhatósági bizottsága okulva azokon az izgatásokon, amelyek a darabont korszak idején országszerte tapasztalhatóak voltak, felterjesztést intézett az országgyűléshez, hogy alkalmas intézkedések törvénybe iktatásával védekezzenek a nemzetiségi tulkapások ellen. Felsorolja felterjesztésében egyenként azokat a kormányzati és törvényhatósági intézkedéseket, amelyek törvénybeiktatását e tulkapások letörésére alkalmasnak és jónak tart. Felterjesztésének másolatát pártolási végett megküldte Debrecen város tanácsának is. A tanács a felterjesztés eredményével legközelebbi ülésében fog foglalkozni s azt a közgyűlés elé terjeszti.

— **Lengyel Zoltán párbaja.** Budapesti tudósítónk telegrafálja. Lengyel Zoltán orsz. gyűl. képviselő, mint tegnap jeleztük, ma csakugyan provokáltatta Bonitz Ferencet, aki őt hazugság vádjával illette. Segédei, báró Nyáry Albert és dr. Kovács Ernő ma délután tárgyaltak Bonitz megbizottaival Barthos Jánossal és Balassa Antallal. Ezek kijelentették, hogy Bonitz bajlandó fegyveres elégtételt adni, mire a két fél segédei abban állapodtak meg, hogy

az affér további tárgyalását felfüggesztik mindaddig, míg tényleges nyilatkozat dr. Lengyel Zoltán részéről rendelkezésükre nem áll. Ezt a megállapodást a segédek jegyzőkönyvbe vették.

— **Meghaltak.** A tegnapi napon a következő haláleseteket jelentették be az állami anyakönyvi hivatalban: Krilla János ev. ref. 2 hónapos, Friedl Ida róm. kath. 17 éves, Kertész Mária ev. ref. 9 hónapos, Lévai Imre ev. ref. 39 éves, Rác Lajosné ev. ref. 27 éves, Kiss Gyuláné róm. kath. 23 éves, Dobos Lajosné ev. ref. 40 éves, Tóth Gáborné r. kath. 51 éves.

— **Uj rend a rendőrállomásokon.** Debrecen város legnépesebb utcái, a Péterfia, Deák Ferencz, Kossuth és Piac-utca, a kocsis forgalom ezeken az utcákon egészen fővárosias. Ez a körülmény arra indította Végh Gyula rendőrfőkapitányt, hogy ezeken az utcákon új rendőrállomásokat létesítsen. E rendőrállomásokra kirendelt rendőröknek az egy a főkötelességük, hogy a jövő-menő kocsikat ellenőrizzék. És ha azt tapasztalják, hogy a kocsik gyorsabban hajtanak, kéz felemeléssel figyelmeztetik őket a lassabb hajtásra. Az engedetlenkedő kocsist a rendőr felírja és az ellen sebes hajítás miatt indítanak eljárást. Végh Gyula intézkedése valóban dicséretre méltó. — s nagy szükség volt rá. Az utcai baleseteknek ez az intézkedés elejét fogja venni.

— **Leszurta a feleségét.** Arany János nagyváradi kömüves tegnap a délutáni vonattal érkezett Debrecenbe Kiss Zsuzsával, kivel 8 hónapja vad házasságban élt. Este elmentek egyik ismerősükhöz, honnan csak 1 óra múlva tértek vissza szállodájukba. Utközben ugylátszik valami nézeteltérés merült fel közöttük mert Arany egyszerre kivette kését és az asszonyt hasba szurta, letartóztatták rögtön, az asszony állapota súlyos, úgy hogy a reggelt alig éri meg.

— **A Kossuth asztaltársaság estélye.** A debreceni „Kossuth asztaltársaság” folyó hó 12-én a szegény gyermekek felruházására a Debrecen-sörcearnok fedett kerthelyiségében nagy kabarett estélyt rendez, több helybeli művész és a Fővárosi orfeum társulat közreműködésével. Az estélyen tombolajáték is lesz. Belépőjegy személyenkint egy korona. Jegyek előre válthatók Schwarcz Dániel titkár dohánytőzsdéjében. Piac-utca 29.

— **Megtámadták a rendőrt.** Széles jókedvükben ugyancsak nagy lármát csaptak Kiss István, Dull Sándor, Rác Gábor és Balog Lajos tegnap éjjel a Péterfia-utcán. Mikor a rendőr odament hozzájuk, hogy őket rendre és csendre intse, a rajongók körülverték revolverrel, bottal támadtak rá. Csak nagynehezen, mikor már több rendőr is került elő tudták megfékezni a zajongókat. A esenőhaborítókat szigorúan megfogják büntetni.

— **Sikkasztás vádja alatt.** Koncsek Kornél megbizta Szabó István nevű tanoncát, hogy vigyen ki a Csupó-kertben lakó Halmay nővérekhez 50 méter vásznat. A fiu a helyett, hogy gazdája parancsát teljesítette volna, utközben értékesítette a vásznat és az ebből kapott 60 koronát elverte. A rendőrség a tolvaj tanuló ellen vizsgálatot rendelt el.

— **A revolveres ember.** Kis Sándor cserei lakos tegnap éjjel részegen vonult végig a Kossuth-utcán. Itt gondolt egyet és elővette 12 milliméteres revolverét és lövöldözni kezdett. A poszton álló rendőr azonban elvette tőle a revolvért és bevitte a rendőrségre. Kiss Sándor ellen kihágási eljárást fognak indítani.

— **„Hajdumegyei népbank”** Piac-utca 26. sz. nagytőzsde épületében, heti 50 filléres befizetésre 100 korona kölcsönt folyósít, mely után külön kamatot nem kell fizetni.

— **Valódi angol és Solingeni zsebkések, ollók, borotvák, borotváló készülékek és kellékek Mentze áruházába a legjobbak Kossuth-utca 4. szám.**

— **Consum levélirók** legfinomabb elefántesont levélpapírt színes belsejű borítókkal 100 levélp. 100 borítókkal **2 koronáért**, 50 levélp. 50 borítókkal **1 K 20 f.** vásárolhatnak **Mihály Sámuel** papirkereskedés iroda felszerelési szaküzlet, Fő tér 30. **Telefon 106.**

— **Papa, mama, baba, Mentze Kossuth-utca 4. szám**

TAVIRATOK.

A képviselőház ülése.

Budapest, július 9. Szünet után folytatta Vajda Sándor nemzetiségi beszédét. Ha a képviselőház ugymond tárgyalás alá venné a nemzetiségi kérdést, az egész ország halálát érdemelné ki.

Wekerle Sándor: (Mosolyogva.) Természetesen!

Vajda Sándor ezután egy könyvet vesz elő, és ebből citátumokat olvas fel.

— Mitcsinál?

— Puskázza a beszédét, szóltak közbe.

Elnök: Minden képviselőnek joga van citátumokat olvasni fel.

Nagy György: Igen, de amilyen szemtelen, kitélik tőle, hogy felolvassa az egész könyvet.

Az elnök ezután szünetet rendelt el. Szünet után utólag rendreutastotta Nagy Györgyöt közbeszólásáért.

Szünet után Vajda Sándor egy nagy halmaz frázissal befejezte beszédét. Az ülés délután két órakor ért véget.

Barabás mandátum nélkül.

Budapest, július 9. Barabás Béla ma bejelentette a képviselőház elnökének, hogy a régi mandátumáról lemond. Barabás ezzel a lemondással megszűnt tagja lenni a képviselőháznak. Ha a július 26-iki Budapest—Erzsébetvárosi választáson nem kap mandátumot, abban az esetben végleg kimaradt a parlamentből.

Eredménytelen püspökválasztás.

Budapest, július 9. Bachát Dániel halálával megüresedett bányai ev. egyházkerület püspöki méltóságra beérkezett szavazatokat ma bontották fel. Abszolút többséget senki sem ka-

pott, e szerint Scholtz Gusztáv budapesti és Szeberényi Lajos békéscsabai ev. lelkészek között új szavazás lesz.

Hegyi Antal itthon.

Budapest, július 9. Hegyi Antal, volt csongrádi plébános, aki a politikai életben jelentős szerepet vitt, de aki később misepénzek elsikkasztása miatt Amerikába szökött, ma visszatért Magyarországra s jelenleg Budapesten időzik. Hegyi visszajövetelének az a célja, hogy egy amerikai árva-házhoz magyar apácákat vigyen ki. Hegyi Antal az őszig marad Magyarországon.

Merénylet egy szerkesztő ellen.

Pécs, július 9. Barta lapszerkesztő már huzamosabb idő óta cikkezik Gallovich János itteni reáliskolai igazgató ellen. Ez Gallovichot annyira elkeserítette, hogy Barta ellen bosszút forralt. Bosszuját tegnap végre akarta hajtani. Előrántotta revolverét és Barta mellének szegte. De az igazgatót lefogták és így minden komolyabb veszedelemnek elejét vették. Pécssett az eset nagy feltűnést keltett annyival is inkább, mert három nappal ezelőtt Bartha ellen Gallovich öcsse követett el merényletet.

Interpelláció a konverzió miatt.

Budapest, jul. 9. Buday Barna országgyűlési képviselő holnap interpellatiót fog intézni a pénzügyminiszterhez a Jelzálog bank konverziója miatt.

A pénzügyi bizottság ülése.

Budapest, július 8. A képviselőház pénzügyi bizottsága ma, Sággy Gyula elnöklése alatt ülést tartott. Az ülésen napi rendre volt tűzve a kereskedelemügyi miniszterium költségvetése. A bizottság a miniszterium büdzséjét rövid tanácskozás után elfogadta.

A szerb vámháboru.

Belgrád, július 9. A szerb kormány tegnapi tanácskozásában a bécsi külügyi hivatal legutóbbi jegyzékével foglalkozott és egyuttal elhatározta, hogy két könyvet ad ki, amelyben azt látszik bizonyítani, hogy Goluchovszky gróf tényleg arra akarta kényszeríteni a szerb kormányt, hogy ágyuit a Skóda-gyárnál rendelje meg, továbbá, hogy a szerb kormány ennek az egy föltételnek kivételével a bécsi külügyi hivatalnak valamennyi többi föltételét elfogadta.

Zichy Jenő gróf elmebeteg.

Budapest, július 9. A Magyar Nemzet ma azt a valószínűtlen hírt röpti világra, hogy gróf Zichy Jenő elméje elborult. A M. N. szerint a gróft a Niedermann féle szanatóriumba szállították. A hír azonban valószínűtlen mert gróf Zichy Jenő érelmeszesedésben szenved s már két hét óta a Niedermann szanatóriumában van.

Érdekes esküvő.

Budapest, Érdekes esküvő folyt le ma Budapesten. Porotha Livius vezérkari százados, Pitreich hadügyminiszter szárnysegéde oltárhoz vezette Lotti Witt bécsi szubrett primadonnát.

A tébolydába hurcolták.

A csalók körmei között.

Távirati tudósítás.

Budapest, július 9.

A főváros bünkrónikájának legsötétebb lapjai közül való az, melyen egy jó módu uriaszony esete van leírva, aki egy veszedelmes csaló hálójába került és csak a szerencsés véletlennek köszönheti, hogy a végromlásba nem döntötte.

A felhőborító eset a következő:

Az Óriás-utca 41. szám alatt lakott özv Dudkievicz Tamásné, született Kriegler Emilia. A két emeletes ház az özvegy tulajdona volt egész a legujabb időkig, a mikor megismerkedett egy Mátay Gyula nevű emberrel, aki az özvegyet rávette arra, hogy adja el a házat és éljen inkább tőkepénze után vidéken. Az özvegy, a ki teljesen megbízott tanácsadójában, a tavasszal eladta az óriásutcai házat Cseh József ezredesnek 28.780 forintért. A vételárból az asszony 20.000 forintot azonnal kézhez kapott, a többiről az ezredes kötelezvényt adott.

Mátay, mikor Dudkievicznét a pénzt megkapta, a zalamegyei Nováta községbe csalta az asszonyt, akinek pénzén ő is, a felesége is uriasan éltek. Nemsokára azzal jött Mátay, hogy a szomszédos Légrád községben kitűnő üzlet kínálkozik a nagyvendéglő megvételével és ezen a címen kicsalt Dudkievicznétől 2000 forintot, amelyből 1600 forintot adott foglalóul a vendéglőre. Vétetett vele azonkívül lovat, kocsit, teheneket, szóval hamarosan beruháztatta a ház vételárát. Mikor nem volt már az özvegynek a 20.000 forintból egy árva fillérje sem, Mátay mindenáron szabadulni szeretett volna most már az asszonytól.

Egy legrádi orvostól jó pénzen bizonyítványt szerzett tehát, amely Dudkievicznét közveszélyes őrütnek nyilvánította. Az özvegy erről mitsem tudott és mikor Mátay Pécsre hívta, gyanútlanul követte. Alig értek ide, Mátay az orvosi bizonyítvány alapján bezáratta Dudkievicznét az ottani őrütnekházába.

Közben Dudkievicznét budapesti rokonsága megtudta a dolgot és megbizta Hesslein Henrik dr. fővárosi ügyvédet, hogy járjon utána, mi történt Dudkievicznével. Az ügyvéd leutazott Nagykanizsára ahol a nyomozat utján felmerült súlyos gyanuokok alapján az ottani kir. ügyészségnél följeleutette Mátay Gyulát sikkasztás büntette miatt. Az ügyészség nyomban elrendelte a fenytő zárlatot a furfangos csaló összes vagyonára és megindította ellene a bűnvádi eljárást.

Irodalom.

Matolcsi László dr. újabb dalai.

A napokban jelent meg Matolcsi László dr.-nak a „Visz hangok” című zeneműve, mely a jeles zeneszerzőnek a második munkája. A zeneszövegét szintén a szerző írta. Az egyik dal; „Banda Marci hegedűje” a másik; „A magyarok csillagai.” A zenét P. Nagy Zoltán írta át, zongorára, A díszes kiállítású zenemű ára 1 korona

40 fillér. — Csáthi Ferencz kiadásában jelent meg. Melegen ajánljuk a mély érzésű zeneköltő pompás alkotásait a műértő közönség figyelmébe.

Közgazdaság.

Terményfőzsdé.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése.

Budapest, 1906. július 9.

Jegyzések 50 kgrammonként szólnak. Készáru öttizeddel olcsóbb, határidők hanyatlók.

1906. októberi buza	7 51.—52
1907 áprilisi buza	7 81.—82
októberi rozs	6,41.—42
1906 áprilisi rozs	6,63 —64
októberi zab	6,50.—51
áprilisi zab	6 80.—81
1907. májusi tengeri	5 51.—52
1906 júliusi	5 10.—11
1906. aug.	6 24.—25
szeptemberi	6 34.—35
1906 augusztusi repce	14 70.—75.

REGENY-CSARNOK.

A Bandita.

83

XIII.

Don Ruiz de Torrillas.

Az Algives terén le s fel járkáló, párosan vagy nagyobb csoportokban egymással beszélgető nemeselek közül, egy különösen kitűnt büszke magartatása, de még inkább mély szomorúsága miatt, mi arcát oly buskomorrá tette.

Az udvar közepén álló kut márvány lapján ült.

Tenyerére támasztá fejét; az ég végtelen ürrébe merült bánatos tekintete; arcát széles karimájú nemez kalap fedé, mely bár alakban némileg megváltozott, ma is divatban van; őszhaja fürtökben omolt vállaira, szakála négyzetletűre volt nyírva, nyakát azon keresztalaku rendjel díszíté, melyet Izabella s Ferdinánd osztoztattak a mórok ellen bátran harezólóknak.

Bárha gondteljes arca s komor tekintete távol tartá a szerénytelen kíváncsiakat s a más bajaiba beleavatkozókat, egy hasonló férfi már régebben figyelemmel kísérte, megakarván győződni, hogy nem csalatkozik-e az ismerősnek tetsző egyénben.

Az ősz, mintha szomorúságától igyekezett volna szabadulni, levevé kalapját, s arca tisztán kivehető lön, úgy hogy figyelő társa többé nem kételkedett személyiségében.

Közeledett tehát feléje s kalapját kezében tartva, mondva:

— Első gyermekesüinktől fogva barátod valék, gyalázat volna tehát tőlem, ha szomorúságodat észre sem véve nem kérdezném: „Don Ruiz de Torrillas mivel használhatok? miben lehetek szolgálótdra? mily parancsaid vannak számomra?”

Barátja szavára felemelte fejét Don Ruiz de Torrillas, s megösmerve azt kezét nyújtá s így szólt:

— Don Lopez d' Avila! nagyon levagyok kötelezve, valóban régi barátok vagyunk, s ajánlatod meggyőz, hogy igaz barátom vagy. Még mindig Malagában lakol?

— Még mindig; de legyenek távol vagy közel, Malagában vagy Granadában! mindenütt rendelkezhetel velem!

Folytatjuk.

Konkolyozó, gabona-szóró rosia és tengeri morzsoló káncsónbe is adatik

Kölcsönöket

a legkedvezőbb feltételek mellett folyósít a

Központi Bank

mint szövetkezet

Debreczen, Piacz-utoza 65. szám

Egy törzsbetét 50 fillér. Minden törzs betét 100 korona hitelre jogosít.

Négyéves évtársulat.

Parcellázási kölcsönök heti törlesztésre.

Első rangu gyártmányu

Zongorák

Pianinók és Harmoniumokban az alföld legnagyobb terme. Külön nagy zongora (osztály) terem. Bérbeadott zongorákat új gyanánt nem adunk el. Szakműhely, nem kontár. — Hosszu zongorákat legújabb módszerinti készítését elfogadjuk. Zongora hangolást vidéken is. — Zongora részletfizetésre is kapható:

Komáromi M.

műhangszerkészítő

Piacz-u. 49. Főpostával szemben.

Külön hangszerület József kir. herceg-utca 2. Bika szálloda mellett.

KÖNYVEK,

folyóiratok, bekötések, valamint bőr, plüss keretek, passepartouk stb.

Antalfy Ferencz

könyvkötészetében a legszolidabban készítetnek, Piacz-utca 31. a városházzal szemben.

László Zsigmond ÁLLATORVOS

rendelő irodája

Deák Ferencz-u. 14. I. em.

Elfogad: védőoltásokat fertőző betegségek ellen.

ÁLLATBIZTOSÍTÁSOKAT

Lovak és szarvasmarhák elhullása esetére. a legelőnyösebb feltételek mellett.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengye.

Kész fehérneműek,

vászon, chiffon,

paplan, matracz.

Fürdő cikkek

óriási raktára.

A közelgő lakásválttatások alkalmára

szőnyeg osztályunkat

teljesen újonnan rendeztük be.

(Futó és nagy-szőnyegek. Linoleumok és viaszos vásznak gyönyörű választékban Szövet és csipke függönyök Agy- és asztalterítők. Paplanok, matraczok. Torontali szőnyegek és besztercebányai peltőczok jutányos szabott árakhoz)

Szabó Lajos Fiai

Debreczen

divat-, vászon- és szőnyeg-áruház.

Szőnyeg maradékok saját áron alól.

Kajszinbarack

Befőzni való válogatott direct a telepről szállítva 5 kg. postakosár 1'40 kor.

Csemegeméz, Akáczméz, 5—10 kg. bödönökben 1 kg. 1'40 kor., nickelzáros üvegekben 1'60 kor.

Meglepően kellemes és olesó

Muskotálybor

1 l. 80 fillér, hordó vételnél kedvezményes ár.

Dávid Zoltán

kiviteli üzletében

Rákóczy és Eötvös-utca sarkán.

Távbeszélő 315. sz.

Ruha tisztítását

uri- és női öltönyökben minden idényre kifogástalanul teljesít

MARX FLORIÁN

központi vegytisztító,

Debreczen,

Varga-utca 16. szám.

Megnyit!

Megnyilt!

legelőnyösebb butorbevásárlási forrás

Weinberger Nándor

hazai gyártmányu, dusan felszerelt

butor-raktára

Debreczen, Piacz-utca 70. szám alatt.

Nagy választék fa, vas és kárpirozott butorokban. Teljes háló, ebédlő és szalon berendezések.

Páratlan előnyös kiszolgálás és a jutányos árszabásról biztosíthatom a nagyérdemű közönséget és igyekezni fogok, hogy szives bizalmukat kiérdemeljem. A b. pártfogást kérve, vagyok kiváló tisztelettel

WEINBERGER NÁNDOR

butorkereskedő, Piacz-utoza 70. szám.

Üzlet áthelyezés.

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a május hó 1-én Csapó-u. 32. sz. alatt megnyitlt butorasztalos műhelyemet a helyiség szűk volta miatt

Piacz-utca 26., a főtőzsde udvarába

helyeztem át, ahol költséget nem kimélve egy teljesen modern és a legkényesebb igényeket kielégítő

butor-asztalos műhelyt

létesíttem. — E téren szerzett bő tapasztalataim, valamint kitünő munkaerőkkel ellátott műhelyem biztosíthatják rendelőim teljes megelégedését.

Butor berendezési, portál és templom munkák, e szakba vágó munkálatok legelőnyösebben vállaltatnak.

Szak- és tervrajzokkal készséggel szolgállok.

Kiváló tisztelettel **Vojta Géza** butor és műasztalos,

Piacz-utca 26.

Butor berendezések.

Portál munkálatok.

Magasított kétvasu ekeestek.

Konkolyozó, gabona-szűrő rostia és tengeri morzsoló készüléke is adatik.

Réz- és fémöntések új Veng ócska mintha újak, compozitio fekvények (Lager) kímélésére.

LACZKA LÁSZLÓ

gőzcsepeztető vámalta, géplakatos és gépjavitó műhelye, saját gyártmányu ekek és gazdasági gépek raktára

DEBRECZEN

Központi utca: II. Babilon-utca 48. Raktár II. Duda-utca 5. sz. Előnyös feltételek

Pontos és jutányos kiszolgálás

Készít és állandóan raktáron tart létező összes ekek, kézi, rúpa- és szecskavágókat, tengeri morzsolókat jóállás mellett. Elvállal mindennemű vas- és műkovács munkákat u. m.: cséplőgéptengelyek továbbolását, mindennemű géprészek vasesztergályozását és egyenlítését, gazdasági és ipari gépek, egyes és kettős ekek szak-szerű javítását.

Készre képes orygyéket legyem de hőmentve készítek.

Előnyösebb kovácsolt acél kettős ekefejkeretek.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 8 fillér. — Vidéki tudakozásnál tessék válaszbélyeget csatolni.

15. Agodalmid alaptalanok. Mindnégyet megkaptam. Nem beszélnek semmiről. Szemrehányásodat nem érdemlem. Betegséged nagyon aggaszt, vigyázz és kiméld magad, mindig veled éjjel nappal. Milliószer esőkol anyád.

Miklósné és Társa (bőrönd) koffer gyártó műhelye Debreczen, Piacz-utca 26. nagyüzem mellett. Nagy raktárt tart saját gyártmányú kézi és láda kofferekben, saját gyártmányú utazó, piaci és iskola táskákban, kézi táskák, szivar-, cigarettá- és dohány tárczában. Javítások és megrendelések pontosan és olcsón eszközöltenek.

Ora és ékszer javításokat legolcsóbban eszközöl Pintér Dezső órá- és ékszer üzletében Főter 12. Stenczinger ház. Dus választék órák és ékszerekben.

Lekvárnak baraczk 3 kilós kosárban 40 kr. 10 kilós 1 frt 20 kr. Ananász baraczk különlegesség (gyönyörű szép faj) be főzni vagy lekvárnak kilója 20 kr. Főgel órásnál Piacz-utca 75.

Szabó iparosok raktári munkát kaphatnak Grünfeld Adolf és Társánál Debreczenben.

Ju'a kőve kötél olcsóbb minden kéveköti anyagnál. Főraktár Kontsek Gézánál Debreczen, Kossuth-utca. 130 cm. hosszú 1000 darab 12:50 K. 140 cm. hosszú 1000 darab 13:50. K.

Csizmadia tanoncokat napibér mellett szegődtetünk. Csizmadiák termelő és árucarnoka Margit fűrdő-telep.

Egy jó családból való, 4 középosztályt végzett fiú Aszmann Ferencz férfi és női divatüzletében tanulónak felvétetik.

Két utcái szoba (külön lakosztály) a főter közelében augusztus 1-től kereskedelmi irodának kiadó. Czim a kiadóhivatalban.

Kaptákat készen raktáron tartnak és minták után megrendelésre készítünk. Csizmadiák termelő és árucarnoka Margit fűrdő-telep.

Battyányi-utca 12. számú ház eladó. Értekezhetni az Angol királynőben Kossuth-utca 21.

Szöllőföld 1600 négyszögöles, a Bocskay kertben, melyből 800 négyszögöl van beültetve, eladó vagy bérbeadó rajta levő épülettel. Czim a kiadóban, vagy Enyedi János 34. sz. rendőr Boldogkert I. járás 20. szám.

A valódi „Tulipánerdő“ szivarka hüvely és szivarka-szipka gyár főraktára Harmathy Pál könyvkereskedésében van Fűvészkert-u. 14 csakis ott kaphatunk valódi „Vergé“ egészségi papírból készült szivarka hüvelyeket legolcsóbban: 100 Tulipán hüvely 12 kr. Tiszti hüvely 10 kr. Progress 10 kr. Kling 08 kr. Rákóczy 12 kr. Ambre 12 kr. Aranyozott hüvely 18 kr. viszont eladóknak kedvezmény. Telefon 374. Tanuló felvétetik.

Szülésznő

Lakásán szülésznőket fogad, hölgyeknek tanácsosul szolgál. Czim a kiadóban.

Vasesztergályos és géplakatos tanoncok gépműhelybe felvétetnek Deák Ferencz-utca 22.

A Boda szőlős kertben 1 hold szőlő terméstartól eladó. Értekezhetni Varga-u. 43. sz. a.

Kossuth-szájviz

megszüntet minden fogfájást, a száznak kellemes ízt kölcsönöz s a fogak romlását megakadályozza. ~

Egy üveg 70 fillér.

Egyedül kapható a készítő

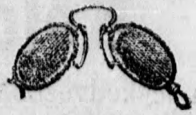
Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth utca 8.

„Arany egyszarvu“ gyógyszerár.

Szakértelemmel készített szemüvegek és orrcsüptetők

rövidlátó, távollátó, gyen-

gelátó és operált szemeknek.

Mezei látcsövek és turista távcsövek

legfinomabb ackromatikus üvegekkel nagy választékban és legolcsóbban kaphatók

Fischer Jakob látszerésznél

Főter 23. sz. Seszina ház.

A Korona Takarékszövetkezetnél

egy gyakornoki állás

betöltendő.

Pályázhatnak felső kereskedelmi iskolát végzett fiatal emberek.

Ajánlom**Szegedi zsákok,**

ponyvák, vásznak, zsinegek és kötélárak, gácsi és besztercebányai pokrócgyárak

lópokróczai

vételét.

Kölcsönzők gabonás zsákok, rostáló, kazal- és géptakaró vizmentes ponyvákat, napi, heti és havi bér mellett

Sonnenberg M. D. utóda
Vass J. Széchenyi-utca.

Hol lehet legjobban és legolcsóbban bevásárolni?

Löwy F. cégnél

Debreczen, Piacz-u. 24.

Hol van a legnagyobb választék mindenféle francia és mosó delénekből?

Löwy F. cégnél.

Hol van a legnagyobb és legszebb választék batiszt és Blousravaló sefirekből?

Löwy F. cégnél.

Hol van a legnagyobb választék csipke, ruhadiszek és női ruha hozzávalókból?

Löwy F. cégnél.

Hol lehet legolcsóbban vásárolni harisnyát, keztyűt, övet és női nyakkendőket?

Löwy F. cégnél.

Hol lehet legolcsóbban vásárolni férfi és női selyem ernyőt 1 forint 75 kr.-tól?

Löwy F. cégnél.

Külön osztály alkalmi vételekből.

Nyomatott Hoffmann és Kronovics könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.